

karékossági szempontból — nem nyomattak mindennap színlapot, ehelyett egyszerre kinyomatták a megállapított egész heti műsor színlapját. (*Hölgyfutár*, 1850—119. és 151. sz.) Ez a rendszer egyébként ma is divatos a vidéken és a fővárosban is.

Bémeneteli (színházi) árak 1792-ben, az első magyar színészek idején: egy osztat (páholy) négy személyre: 4 forint; nemes vagy első osztály (Noble Parterre): 40 krajcár; második osztály: 20 krajcár; harmadik osztály: 10 krajcár volt. A budai színház 1834. évi színlapján: »Bémenet ár« áll. A Nemzeti Színház 1837. aug. 22-iki (első) színlapján ez áll: *bémeneti ár*. (Egykorú színlapokról.)

Bémeneteli-jegy. A színházi belépő-jegy régies elnevezése a kolozsvári és más vidéki városok színlapjain. (Lásd: *Belépő-jegy és Billet*.)

Bem hadjárata az oroszok ellen és a honvédhadsereg. Látványosság 4 felv. Írta: *Rajkai Friebeisz* István. Előadták: 1868. aug. 22-én, a budai *Népszínházban*. (Első heti előadását 14,378 ember nézte meg és ez idő alatt 7659 frt bruttó jövedelmet hozott. November haváig 40 ezer frtot jövedelmezett.) A főszerpeket *Várhiány, Toldy, Boér Emma, Kocsisovszky* Borcsa és *Virágh Gyula* játszotta.

Bemutató (fr. première, olv. prömier), valamely darab első nyilvános előadása. Rendszerint ünnepélyes külsőségek között tartják meg a színdarabok bemutatóját. Nálunk az a szokás, hogy a szerző a három első előadáson a színészekkel és esetleg a rendezővel együtt megjelenik a lámpák előtt (frakkban) és úgy köszöni meg a tapsokat. Párizsban is és régebben Bécsben is, a szerző helyett a második felvonás végén a rendező jön ki és bejelenti, hogy a darabnak ki a szerzője. Újabban Bécsben már a szerző is megjelenik a rivalda előtt, — de például a Burgszínházban csak az utóbbi időben indult mozgalom arra, hogy a szerző is megjelenhessék a közönség előtt. Ugyancsak itt és az Operában indult mozgalom az iránt, hogy a szereplők nem csak a premieren, ha-

nem az előadásokon is meghajthassák magukat a közönség előtt. — Egyes jelesebb szerzők bemutatóját, egészen különös társadalmi és ünnepi estté (Théâtre paré l. o.) avatják a színházak. A bemutatót megelőzi a főpróba (l. o.), amelyet részint nyilvános közönség, részint csak a sajtó meghívott képviselői előtt tartanak. Előfordul, hogy valamely darab a főpróbán megbukik, míg a bemutató nagy sikert arat. Klasszikus például szokták idézni a *Bob herceg* esetét. A Népszínház híres Fedák-operettje a főpróbán hűvös fogadtatásra talált, de a bemutató előadásnak példátlan sikere volt és *Balkonyi Károly, Martos Ferenc* és *Huszka Jenő* megérték darabjuk százas jubileumát. — Voltak esetek, hogy egyes darabok, csak a bemutatón kerültek színre, így például a Nemzeti Színházban *Klingemann* »Doktor Faust« c. drámáját 1840. aug. 16-án adták először és utoljára. Hasonló sorsra volt *Szüglágeri* »Rontó Pál«-jának, (1839. jan. 25.).

Benatzky Ralph, osztrák zeneszerző. Nálunk színrekerült művei: *Hóvirág*, operett 3 felv. 1918. márc. 9. Tsz.: *Prager Willy*. Ford.: *Harsányi Zsolt*. *Városi Színház*. *Yu-shi*, operett. Bem. 1920. okt. 30. *Esküdtéri Színház*. *Pipszi*, operett, 1924. ápr. 4. Tsz.: *Engel* és *Horst*. Ford.: *Farragó Ödön*. *Várszínház*.

Bencs Kálmán dr., m. kir. kormányfő-tanácsos, Nyíregyháza város polgármestere, a II. oszt. hadiérdemkereszt tulajdonosa, sz. 1884. szept. 6-án, *Nyíregyházán*. Jogtudományi oklevelét a kolozsvári m. kir. tudományegyetemen 1907-ben nyerte el. Előbb városi aljegyző, 1909—1914-ig, majd pénzügyi tanácsossá választották meg, mely tisztét 1914-től 1918-ig viselte. A közbizalom ekkor a polgármesteri székbe emelte. (1918. jan. 8.) Mint polgármesternek legfőbb gondja volt a város reorganizálása. E téren tett alkotásaiból felemlítjük, hogy az ő nevéhez fűződik a városi felsőkereskedelmi iskola létesítése, a testnevelés megszervezése, továbbá ő szorgalmazta az iskolán kívüli tanyai népművelés szükségességét, az analfabéták oktatását, a város centennáriumának 1924-ben kiállításával kapcsolatos megünneplését, a hősi